

ΙΣΤΟΡΙΑ Ε' ΔΗΜΟΤΙΚΟΥ

Στα Βυζαντινά Χρόνια

**36. Η Άλωση της Κωνσταντινούπολης
από τους Τούρκους**

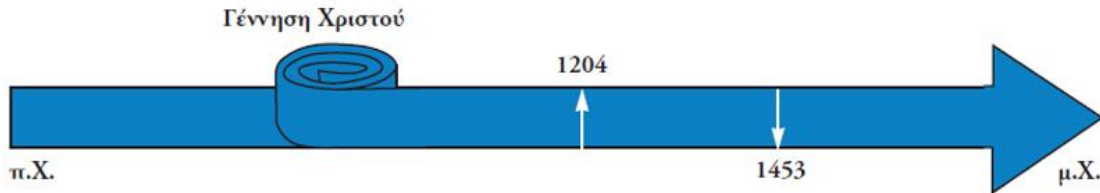
**Εγχειρίδιο για μαθητές, γονείς και
δασκάλους...**

Επιμέλεια: Ζαχαρένια Δρακάτου

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

36. Η Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Τούρκους

Η πολιορκία στενεύει και η αγωνία των πολιορκημένων μεγαλώνει. Ο Μωάμεθ κάνει νέες προτάσεις για παράδοση, αλλά η απάντηση των Βυζαντινών είναι αρνητική. Οι Τούρκοι κάνουν τη μεγάλη επίθεση και η Πόλη πέφτει στα χέρια τους.

Χρόνος: 1453

Πρωταγωνιστές: Κωνσταντίνος Παλαιολόγος, Μωάμεθ Β΄

Λέξεις-κλειδιά: πέρασμα караβιών από τον Βόσπορο στον Κεράτιο, κρυφές καταπακτές των δεξαμενών, πληγώνεται ο Ιουστινιάνης, Κερκόπορτα, Τρίτη 29 Μαΐου 1453

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

Το μάθημα με πλαгиότιτους

36. Η Άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Τούρκους

Η πολιορκία στενεύει και η αγωνία των πολιορκημένων μεγαλώνει. Ο Μωάμεθ κάνει νέες προτάσεις για παράδοση, αλλά η απάντηση των Βυζαντινών είναι αρνητική. Οι Τούρκοι κάνουν τη μεγάλη επίθεση και η Πόλη πέφτει στα χέρια τους.

Το πέρασμα των τεσσάρων караβιών στον Κεράτιο όργισε πολύ το Μωάμεθ που αποφάσισε να στενέψει την πολιορκία. Με ένα τολμηρό σχέδιο πέρασε, **σε μια νύχτα**, 70 καράβια από το Βόσπορο στον Κεράτιο, σέρνοντάς τα εννιά χιλιόμετρα στη στεριά, πίσω από το λόφο του Γαλατά, πάνω σε δρόμο στρωμένο με κορμούς δένδρων, χωρίς να πάρει είδηση κανείς. Μετά απ' αυτό, ο Κεράτιος κόλπος έγινε δικός του και η Πόλη κλείστηκε ολόγυρα από στεριά και θάλασσα.

Το επόμενο πρωί οι πολιορκημένοι δεν πίστευαν στα μάτια τους. Η νίκη του Φλαντανελά ξεχάστηκε κι όλοι τώρα μιλούσαν με αγωνία για το νέο απίστευτο γεγονός. Αυτή την ώρα διάλεξε κι ο Μωάμεθ να στείλει για δεύτερη φορά προτάσεις στον Κωνσταντίνο, δίνοντας παράλληλα διαταγή κανείς να μην επιτεθεί στην Πόλη, πριν από την απάντηση του αυτοκράτορα. Κι αυτή τη φορά όμως η απάντηση των Βυζαντινών ήταν αρνητική.

Ο διάλογος αυτός ήταν και ο τελευταίος ανάμεσα στους δυο ανηπάλους. Ο κλοιός των πολιορκητών στένεψε. **«Ούτε πουλί πετούμενο δε μπορούσε πια να μπει στην Πόλη»**. Ξημερώματα της 29ης Μαΐου, ημέρα Τρίτη, άρχισε η μεγάλη επίθεση. Τις ομοβροντίες των κανονιών σκεπάζει ο αχός του πιο μεγάλου από αυτά, της μπομπάρδας, που χτυπά και ραγίζει τον πύργο του Αγίου Ρωμανού. Χιλιάδες πολιορκητές ορμούν στα τείχη, στα λαγούμια και στη βαθιά τάφρο, αφηφώ-

1. Ο Μωάμεθ παρακολουθεί το πέρασμα των караβιών στον Κεράτιο από τη στεριά. (Πίνακας του Φαούστο Ζονάρο, Κωνσταντινούπολη, Παλάτι Ντολμαμπαγτσέ, 1908).

2. Ο Μωάμεθ έξω από την Κωνσταντινούπολη.

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!

ντας το θάνατο. Και οι πολιορκημένοι, όλοι, πολεμούν αδιάκοπα και αποκρούουν τις επιθέσεις.

Το άνοιγμα των κρυφών καταπακτών

Στην κρίσιμη ώρα ανοίγουν οι κρυφές καταπακτές των δεξαμενών και πλημμυρίζουν με νερό την τάφρο και τα λαγούμια. Χιλιάδες επιπθέμενοι παγιδεύονται εκεί κι αφανίζονται. Μα κι αυτούς που σκαρφαλώνουν με γάντζους και ανεμόσκαλες στα τείχη τούς περιμένουν οι υπερασπιστές. Το μέτωπο της επίθεσης κλονίζεται. Κανείς όμως δεν γυρίζει πίσω.

3. Ο Ιουστινιάνης πληγώνεται

Ο Ιουστινιάνης πληγώνεται

Η επίθεση κρατά όλη τη μέρα και οι συγκρούσεις είναι σκληρές κι από τα δύο μέρη. Ο ήλιος γέρνει προς τη δύση και όλα δείχνουν πως η Πόλη θα σωθεί κι αυτή τη φορά. Τότε όμως στο μεγάλο πύργο **πληγώνεται ο Ιουστινιάνης**. Οι σύντροφοί του τον απομακρύνουν για να του δώσουν τις πρώτες βοήθειες. Η λαβωματιά του όμως είναι βαριά και τον μεταφέρουν στο πλοίο του. Η κακή είδηση διατρέχει τα τείχη και παγώνει τους υπερασπιστές. Και καθώς όλοι ρωτούν και αναρωπιούνται για τον Ιουστινιάνη μια καινούρια είδηση τους μαρμαρώνει: **«Οι Τούρκοι μπήκαν στην Πόλη! Η Πόλη κυριεύτηκε!»**. Κι αυτό δεν είναι ψέμα.

Η είσοδος των Τούρκων από την αφύλαχτη Κερκόπορτα

Από την **Κερκόπορτα**, μια μικρή πύλη του εσωτερικού τείχους, που βρέθηκε ανοιχτή, μπήκε στην Πόλη μια μεγάλη ομάδα γενιτσάρων. Χτύπησαν πισώπλατα τους υπερασπιστές κι άνοιξαν κάποιες από τις μεγάλες πύλες των τειχών. Τα πλήθη των πολιορκητών όρμησαν ακράτητα στην Πόλη και στις επάλξεις. Κι εκεί έγιναν μάχες σκληρές σώμα με σώμα.

Ο θάνατος του αυτοκράτορα

Ο αυτοκράτορας, την ώρα αυτή, ήταν στα τείχη, στην Πύλη του Αγίου Ρωμανού, και συντόνιζε τους υπερασπιστές. Ρίχτηκε στη μάχη και πολέμησε τους εισβολείς, πρώτος ανάμεσα στους πρώτους. Κι έπεσε εκεί ηρωικά, ανάμεσα στους συντρόφους του.

Η Άλωση της Πόλης

Ήταν 29 Μαΐου 1453, ημέρα Τρίτη.

Ο ήλιος είχε βασιλέψει. Και η Πόλη δεν ήταν πια βασιλεύουσα.

- Τι σήμαινε για τους Βυζαντινούς και τι για τους Τούρκους το πέρασμα των καραβιών στον Κεράτιο από το δρόμο της στεριάς;
- Τι μπορεί να συνέβη και να έμεινε ανοιχτή η Κερκόπορτα;

4. Ο τελευταίος διάλογος Μωάμεθ Β' και Κωνσταντίνου ΙΑ' Παλαιολόγου.

ΜΩΑΜΕΘ: Αφσέ μου την Πόλη, πριν πάθει μεγάλο κακό, και φύγε ειρηνικά με όλους τους άρχοντες και τα υπάρχοντά σας. Πήγαινε να κυβερνήσεις το Μοριά και στους αδελφούς σου εγώ θα δώσω άλλες επαρχίες. Και θα παραμείνουμε φίλοι. Όσοι θελήσουν να μείνουν στην Πόλη, κανείς δε θα πάθει κακό από κανέναν.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ: Το να σου παραδώσω την Πόλη δεν είναι έργο δικό μου ούτε κανενός άλλου από όσους κατοικούμε σ' αυτή. Κοινή απόφασή μας είναι να πεθάνουμε και να μη λυπηθούμε τη ζωή μας. Αν όμως λύσεις την πολιορκία και αποχωρήσεις, δεχόμαστε να σου καταβάλουμε ετήσιο φόρο, και πάνω από τις δυνάμεις μας. Και άλλα θέματα να συζητήσουμε, εάν αποδεχθείς ειρήνη.

ΜΩΑΜΕΘ: Δεν είναι δυνατό σε μένα ν' αποχωρήσω. Η παίρνω τώρα την Πόλη ή με παίρνει αυτή, ζωντανό ή νεκρό.

Δούκας (ιστορικός της Άλωσης)

Η Γνώση με τρόπο απλό και κατανοητό!